

ร่าง นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

วิสัยทัศน์

คนไทยได้รับการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ ได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดสังคมฐานความรู้ การมีอาชีพ และความสามารถเชิงการแข่งขันในประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

- จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษา สมรรถนะในการเรียนรู้และการแก้ปัญหา พัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสังคม และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อผนึกกำลังในการพัฒนาคุณภาพของประชากร
- พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน โดยการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนในชุมชน และการส่งเสริมบทบาทของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

- คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- ประชากรวัยแรงงานมีระดับการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืน บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
- ชุมชนมีฐานอาชีพที่กว้างและหลากหลาย สามารถพัฒนาไปสู่ระดับวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถเชิงการแข่งขัน มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความเข้มแข็งของชุมชน

๔. ประชาชนมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ แก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมอย่างสร้างสรรค์

๕. ประชาชนมีความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษากลุ่มประเทศอาเซียน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิภาคและความเป็นประชาคมอาเซียน

๖. องค์กรภาคส่วนต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

๗. หน่วยงานและสถานศึกษาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึง

๘. หน่วยงานและสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีคุณภาพ มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. ชุมชนได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ มีกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน โดยใช้รูปแบบการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมี กศน. ตำบลและศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนต่างๆ เป็นกลไกส่งเสริมการเรียนรู้

๑๐. หน่วยงานและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของคนไทยกลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่างๆ (เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย กลุ่มคนไทยในต่างประเทศ กลุ่มคนไทยทั่วไป เป็นต้น) ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้/ได้รับการการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

๒. จำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้เป็นผู้อ่านออกเขียนได้

๓. จำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) กลุ่มเป้าหมายที่เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระบบ

๔. จำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

๕. ร้อยละของชุมชน (ตำบล/หมู่บ้าน) เป้าหมายที่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการอบรมหลักสูตร การศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำแล้ว สามารถจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ระดับตำบล/หมู่บ้านได้

๖. จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการบริการการเรียนรู้/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

๗. ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการการเรียนรู้/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแล้วมีการพัฒนาเจตคติทางวิทยาศาสตร์และมองเห็นแนวทางการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้

๘. จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการศึกษาอบรมในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษากลุ่มประเทศอาเซียน และความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิภาคและความเป็นประชาคมอาเซียน

๙. จำนวนองค์กรภาคส่วนต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับประเทศไทย

๑๐. ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษา กศน. ที่มีการพัฒนา/วิจัยและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผู้รับบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑๑. ร้อยละของผู้เรียน/ผู้เข้ารับบริการการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความพึงพอใจในคุณภาพและปริมาณ/ความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้ที่หน่วยงานและสถานศึกษา กศน. จัดบริการ

๑๒. ร้อยละของหน่วยงาน และสถานศึกษา กศน. ที่มีการบริหารจัดการ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กร

๑๓. ร้อยละของ กศน. ตำบล และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชุมชน โดยใช้ปัญหาของชุมชนเป็นศูนย์กลาง

๑๔. ร้อยละของหน่วยงาน และสถานศึกษา กศน. ที่สามารถดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด/ตามแผนที่กำหนดไว้

นโยบายเร่งด่วน

๑. ส่งเสริมการอ่านและเพิ่มอัตราการรู้หนังสือของคนไทยให้สามารถอ่านออกเขียนได้

๑.๑ เร่งพัฒนาเครื่องมือสำรวจและประเมินระดับการรู้หนังสือไทย และดำเนินการสำรวจและประเมินระดับการรู้หนังสือของประชากรวัยแรงงานผู้ไม่รู้หนังสือในทุกพื้นที่ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายอายุ ๑๕-๕๙ ปี เพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือทั้งในระดับพื้นที่และส่วนกลางให้มีความเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง และเป็นระบบเดียวกัน พร้อมทั้งให้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประชากรให้รู้หนังสือไทยเป็นรายไตรมาส

๑.๒ เร่งจัดการศึกษาให้ผู้ไม่รู้หนังสือตามผลการสำรวจและประเมินระดับการรู้หนังสือไทย ให้สามารถอ่านออกเขียนได้ โดยใช้หลักสูตรการรู้หนังสือไทยของสำนักงาน กศน. และสื่อที่เหมาะสมกับสภาพ และพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย

๑.๓ เร่งพัฒนาสมรรถนะของครู กศน. และภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือ โดยให้มีความรู้และความเข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทยของสำนักงาน กศน. และมีทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้ไม่รู้หนังสืออย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือ การคงสภาพการรู้หนังสือ การพัฒนาทักษะการรู้หนังสือ และการพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของประชาชน

๒. เพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีคุณภาพ

๒.๑ พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑) สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา และ กศน. ตำบล เพื่อสนับสนุนการบริหาร การจัดกิจกรรม และการให้บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และทันเวลา

๒) พัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management Systems : LMS) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ใช้ประโยชน์สำหรับการรับสมัคร การขึ้นทะเบียนนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน

๓) พัฒนาและเผยแพร่สื่อการศึกษาตามอัธยาศัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน

๔) พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management Systems: LMS) ให้สามารถใช้ระบบเพื่อจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

๑) พัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สามารถใช้ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management Systems: LMS) เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ การให้บริการทางการศึกษา ที่เป็นประโยชน์กับการยกระดับและการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบ และเพิ่มโอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชน

๒) จัดตั้งศูนย์สื่อ กศน. (ONIE Media Centre) ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ที่เป็นศูนย์ผลิตและเผยแพร่สื่อ กศน. ที่มีคุณภาพ เพื่อให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

๓) จัดตั้งห้องปฏิบัติการทางภาษาในสถานศึกษา ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนการสอน และการให้บริการอื่น

๒.๓ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อยกระดับการศึกษาของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

๑) พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาอกระบบด้วยการใช้ระบบการสอบอิเล็กทรอนิกส์ (E-exam)

๒) พัฒนาระบบการให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ให้เชื่อมโยงกับระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management Systems: LMS)

๓) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล ให้มีความทันสมัย มีหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสถานศึกษา กศน. สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

๔) พัฒนาระบบช่องทางแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (Portal Web) ที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้กับประชาชน

๕) พัฒนาบ้านหนังสืออัจฉริยะให้เป็นแหล่งเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

๓. ยกระดับคุณภาพงานการศึกษานอกระบบแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

๓.๑ เร่งพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีการเรียนและการทำกิจกรรมวิชาการเพื่อเสริมและเติมเต็มความรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

๓.๒ เร่งพัฒนาเกณฑ์สมรรถนะของครู กศน. และพัฒนาครู กศน. ให้มีสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมตามหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ รวมทั้งจัดให้มีการประเมินสมรรถนะบุคคลดังกล่าวก่อนเข้าทำงาน กศน. และให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของครู กศน. เพื่อให้ครู กศน. ทุกคนได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ พัฒนาครู กศน. ให้เป็นทั้งผู้สอนและผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ กศน. ที่สามารถเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและบูรณาการวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project - based learning) และกระบวนการเรียนที่เน้นการ

คิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยผู้เรียนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๓.๔ เร่งจัดหา รวบรวม และพัฒนาสื่อเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งสื่อเอกสารและสื่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดทำสารบัญชสำคัญของแต่ละรายวิชา เพื่อความสะดวกในการเผยแพร่ จัดทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนความรู้ ที่สามารถเพิ่มความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้และพัฒนาศูนย์สื่อ กศน. (ONIE Media Centre) ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา

๓.๕ พัฒนาและบริหารจัดการระบบ TV กศน. /โทรทัศน์ช่อง ดาวเตอร์ กศน. วิทยุ และอินเทอร์เน็ต ให้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๓.๖ พัฒนาระบบสะสมผลการเรียนและระบบการสอบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam) ให้มีมาตรฐานเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพให้กับประชากรวัยแรงงานที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๗ เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอื่นๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

๔. ยกระดับการฝึกอบรมอาชีพและ “ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน” เพื่อผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพในการแข่งขัน รองรับการเข้าสู่ระบบการค้าเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๔.๑ พัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนไปสู่ระดับวิสาหกิจชุมชน

๑) พัฒนาบุคลากร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจ และสามารถจัดและส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการมีอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และการฝึกอบรม ที่เน้นการปฏิบัติ การศึกษาดูงานเพื่อเรียนรู้โลกอาชีพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้มีประสบการณ์ในอาชีพ โดยตรง การฝึกประสบการณ์อาชีพจากการปฏิบัติจริงทั้งจากสถานที่ และกิจกรรมต่างๆ อาทิ สถานศึกษา สถานประกอบการ กิจกรรมจิตอาสา มหกรรมงานอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีทักษะและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง และมีศักยภาพในการแข่งขัน รองรับการเข้าสู่ระบบการค้าสากลและการค้าเสรี ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๓) พัฒนาศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนให้เป็นศูนย์ฝึกอบรม สาธิต แสดง จำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชน รวมทั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา และศูนย์บริการข่าวสารข้อมูล สำหรับชุมชนที่ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง

๔) ประสานการดำเนินงานกับศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ของหน่วยงานและสถานศึกษาอื่น ตลอดจนภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายอื่นในพื้นที่เพื่อเชื่อมโยง เป็นเครือข่ายการฝึกและสร้างอาชีพของประชาชนและชุมชนในจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระหว่างจังหวัด

๕) เร่งรัดพัฒนาระบบแนะแนว ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนต่างๆ สำหรับเป็นช่องทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง

๖) กำกับ ติดตาม ประเมินผล วิจัย และพัฒนานวัตกรรม การจัดการศึกษา อาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างเป็นระบบ และนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามความต้องการด้านการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของประชาชน ของตลาด และทิศทางการพัฒนาประเทศ

๔.๒ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อการเข้าสู่การอาชีวศึกษา

๑) พัฒนาและจัดทำหลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำที่เป็นมาตรฐาน และผู้เรียนสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการประกอบอาชีพได้จริง

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้อาชีพ ไปเทียบระดับการศึกษา และเทียบโอนความรู้สู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หรือเข้าสู่การศึกษาสายอาชีวศึกษา

๓) ประสานความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา และสถานประกอบการ ในลักษณะไตรภาคีเพื่อการส่งต่อผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของ กศน. เข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษาได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

๔) พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน/นักศึกษา ที่ออกกลางคันและนักเรียน/นักศึกษาที่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อ และประชาชนทั่วไป เห็นช่องทาง และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา

๕) กำกับ ติดตาม ประเมินผล วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาสายอาชีพ ของ กศน. และนำผลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕. จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา กศน.อำเภอ/เขต

๕.๑ เร่งสำรวจความต้องการด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อนำมากำหนดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านอาเซียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายตามบริบท และความต้องการของแต่ละพื้นที่

๕.๒ เร่งพัฒนาและจัดทำหลักสูตร สื่อ แบบเรียนการศึกษาต่อเนื่องด้าน ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสตรีในทุกกลุ่มอาชีพ ให้สามารถใช้ ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย ๑ ภาษาตามบริบทและความต้องการของแต่ละพื้นที่ และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

๕.๓ จัดให้มีศูนย์อาเซียนศึกษา อำเภอ/เขต ละ ๑ แห่ง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และ พัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยจัดเป็นห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์บริการหลักสูตร สื่อ แบบเรียน ที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๕.๔ ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานและภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมดำเนินการยกระดับความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน ให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสตรีเพื่อให้สามารถใช้ทักษะด้านภาษาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอาชีพและชุมชนให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๕ จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและบริบทของพื้นที่

นโยบายต่อเนื่อง

๑. นโยบายด้านการศึกษาอกระบบ

๑.๑ จัดและสนับสนุนการศึกษาอกระบบตั้งแต่ปฐมวัยจนจบการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

๑) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำสาระการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวม และสร้างเสริมสมรรถนะการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้อย่างมั่นคง

๒) ดำเนินการให้ผู้เรียนการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการสนับสนุนค่าจัดซื้อตำราเรียน ค่าจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และค่าเล่าเรียนอย่างทั่วถึงและเพียงพอเพื่อเพิ่มโอกาสในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๓) จัดหาตำราเรียนการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพตามที่สำนักงาน กศน. ให้การรับรองคุณภาพให้ทันต่อความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดให้มีระบบหมุนเวียนตำราเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการใช้บริการตำราเรียนอย่างเท่าเทียมกัน

๔) ขยายการจัดการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพให้กับประชากรวัยแรงงานที่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับและไม่อยู่ในระบบโรงเรียน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีเรียนที่หลากหลาย และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดให้ กศน. อำเภอกว่า ๖๐ แห่งดำเนินการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งผลการเรียนอย่างเป็นระบบได้มาตรฐาน สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง

๖) พัฒนาระบบฐานข้อมูลรวมของนักศึกษา กศน. ให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ สามารถสืบค้นและสอบถามได้ทันความต้องการ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๗) จัดให้มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติจริงโดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาต้องเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง (เฉลี่ยภาคเรียนละ ไม่น้อยกว่า ๕๐ ชั่วโมง) และให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า ๙ ชั่วโมง โดยให้เรียนกับครูหรือวิทยากรสอนเสริมอย่างน้อย ๖ ชั่วโมง และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามที่ครูมอบหมาย ๓ ชั่วโมง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

๘) พัฒนาระบบการประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาที่มีความโปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานตามที่กำหนด และสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี
ในหมู่คณะ บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด
กิจกรรมจิตอาสา การจัดตั้งชมรม/ชุมนุม การแสดงความสามารถพิเศษ “สุดยอด กศน.” การร่วม
แข่งขันกีฬา เป็นต้น

๑.๒ ยกระดับการศึกษาประชาชนให้จบการศึกษาในระดับสูงสุดของการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ

๑) ให้สำนักงาน กศน.อำเภอ/เขต ดำเนินการจัดบริการประเมินเทียบระดับ
การศึกษาในระดับสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของประชาชน

๒) ให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงาน กศน.
อำเภอ/เขต ดำเนินการจัดบริการประเมินเทียบระดับการศึกษาในระดับสูงสุดของการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนในอำเภอ/เขต ให้เป็นไปตามแผน
ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ประชาสัมพันธ์ให้องค์กรหลัก หน่วยงานทางการศึกษา ภาคสังคม และ
ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการเทียบระดับการศึกษาสูงสุดของการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นกลไกในการประเมินและให้การยอมรับคุณค่าของมวลความรู้และ
ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้สั่งสมมา เพื่อส่งเสริมให้นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับที่
สูงขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๑.๓ เปิดโลก กศน. สู่ กศน.อินเตอร์ เพื่อประชาคมอาเซียน

๑) จัดให้มีห้องเรียนที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ภาควิชาภาษาอังกฤษ อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ ห้องเรียน

๒) จัดหาครูและผู้เกี่ยวข้อง และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรดังกล่าวให้สามารถ
จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ภาควิชาภาษาอังกฤษได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ภาควิชาภาษาอังกฤษ

๔) พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อการ
พัฒนาการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ภาควิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียน

๑.๔ การศึกษาต่อเนื่อง

๑) มุ่งจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัด
การศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและศักยภาพของแต่ละพื้นที่
รวมทั้งส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้

ความสามารถ เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพและทักษะที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ได้จริง และการพัฒนาสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

๒) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมการศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิ ค่ายพัฒนาทักษะชีวิต การจัดตั้งชมรม/ชุมนุม การส่งเสริมด้านกีฬา ศิลปะ ดนตรี ศิลปะการแสดง และความสามารถพิเศษต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

๓) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบของการฝึกอบรม การเรียนทางไกล การประชุมสัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมจิตอาสา การสร้างชุมชนนักปฏิบัติ และรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่ โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองดี การบำเพ็ญประโยชน์โดยใช้กระบวนการลูกเสือ เนตรนารีและ ยุวกาชาด การส่งเสริมบทบาทสตรี การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน การบริหารกองทุน การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การอนุรักษ์พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำ และการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และหลักสูตรเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔) พัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ได้มาตรฐาน และสะดวกต่อการใช้งานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

๑.๕ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

๑) พัฒนาคณาจารย์ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐานของหลักสูตร

๒) พัฒนาคณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการวิจัยเบื้องต้น

๓) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ บริบทของพื้นที่ และสภาพของกลุ่มเป้าหมายและท้องถิ่น

๔) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรทางด้านภาษา และวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรดังกล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนในการเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ

๕) ส่งเสริมการพัฒนาสื่อแบบเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่ออื่นๆ ประกอบหลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนโดยกรมมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๖) ส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต
ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

๗) มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายที่ลงทะเบียนเรียนได้เรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับ
สภาพ และความต้องการของตนเอง โดยมีอัตราการคงอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และมีผลสัมฤทธิ์
ในสาระความรู้พื้นฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐

๘) พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของระบบทุกหลักสูตร
โดยเฉพาะหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน โดยการนำข้อทดสอบกลางมาใช้
อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ การประกันคุณภาพการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑) ให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐาน เพื่อพร้อมรับ
การประเมินคุณภาพภายนอกที่สาม โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องโดยใช้การประเมินภายในด้วย
ตนเอง

๒) ให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาโดยต้นสังกัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนสถานศึกษาในสังกัด

๓) ดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา กศน.ที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน
คุณภาพเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการขอรับการประเมินอีกครั้งหนึ่งในรอบการประเมิน
คุณภาพภายนอกที่สาม โดยปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และดำเนินการ
ตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และจัดให้มีระบบ
สถานศึกษาที่เลี้ยงเข้าไปสนับสนุนอย่างใกล้ชิด สำหรับสถานศึกษาที่ยังไม่ได้เข้ารับการประเมิน
คุณภาพภายนอก ให้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

๔) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน สมศ.
ผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

๕) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบ
การประกันคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
อย่างต่อเนื่อง

๑.๗ การศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑) จัดและพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้
ที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งอัตลักษณ์และความเป็น
พหุวัฒนธรรมของพื้นที่

๒) พัฒนาคุณภาพการศึกษาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเข้มข้นและ
ต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริง

๓) ส่งเสริมระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการเทียบระดับ
การศึกษาด้านศาสนศึกษาเข้าสู่การศึกษาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔) ให้นำหน่วยงานและสถานศึกษาจัดให้มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่บุคลากรและนักศึกษา กศน.ตลอดจนผู้มาใช้บริการอย่างทั่วถึง

๑.๘ การศึกษาทางไกล

๑) พัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล ทั้งระบบการให้บริการ ระบบการเรียน การสอน ระบบการวัดและประเมินผลการเรียน ทั้งหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องโดยบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในรูปแบบที่ หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาทางไกลให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในการจัดและให้บริการการศึกษา ทางไกลเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสและบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

๓) ขยายกลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่ายผู้ให้บริการ และผู้รับบริการทั้งในประเทศ และต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

๔) เผยแพร่สื่อ แบบทดสอบ รูปแบบ และวิธีการจัดการศึกษาทางไกลให้กับ สถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการบริหารงานและการจัดบริการการศึกษาทางไกลที่มีคุณภาพ

๖) ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยวิธีการ เรียนทางไกลให้กับแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ในกลุ่มประเทศอาเซียน

๒. นโยบายด้านการศึกษาตามอัธยาศัย

๒.๑ การส่งเสริมการอ่าน

๑) พัฒนาระดับความสามารถในการอ่านของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้ได้ ระดับอ่านคล่อง อ่านเข้าใจความ เขียนคล่อง และอ่านเชิงคิดวิเคราะห์พื้นฐาน โดยใช้เทคนิควิธี การเรียนการสอน และสื่อที่มีคุณภาพ

๒) ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่านให้เกิดขึ้น ในสังคมไทย โดยสนับสนุนการพัฒนาแหล่งการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและทั่วถึง รวมทั้ง เสริมสร้างความพร้อมในด้านสื่ออุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการอ่าน และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การอ่านอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะงานมหกรรมรักการอ่านในส่วนภูมิภาค

๓) ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายส่งเสริมการอ่านโดยจัดให้มี อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านในทุกตำบล เพื่อร่วมเป็นกลไกในการพัฒนาคนไทยให้มีเจตคติที่ดีต่อ การเสริมสร้างความรู้ด้วยการอ่าน เห็นประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาตนเองให้เป็นนักอ่านที่มีคุณภาพต่อไป

๔) พัฒนา “บ้านหนังสืออัจฉริยะ” ในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นกลไกในการส่งเสริม การอ่านให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

๒.๒ ห้องสมุดประชาชน

๑) จัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้ครบ ๑๐๐ แห่ง ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาส ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา

๒) มุ่งเน้นพัฒนาห้องสมุดประชาชนทุกแห่งให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของชุมชน เป็นแหล่งค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำและสร้าง รายได้อย่างยั่งยืนและการสร้างความพร้อมให้กับประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๓) จัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยง กับแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ สำหรับให้บริการในห้องสมุดประชาชน

๔) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก ห้องสมุด เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมการ เรียนรู้ตลอดชีวิต และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ของประชาชน เพื่อสามารถนำความรู้ที่ ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริง

๕) จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ที่ หลากหลายออกให้บริการประชาชนในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง สม่าเสมอเพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ และการพัฒนาอาชีพของประชาชนและชุมชน

๖) พัฒนาศักยภาพบุคลากร ที่รับผิดชอบการบริการของห้องสมุดประชาชน ให้มี ความรู้ ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพในการจัดบริการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของ ประชาชน

๗) แสวงหาภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมจัดและสนับสนุนการดำเนินงานของห้องสมุด ประชาชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน

๒.๓ วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

๑) พัฒนาและจัดทำนิตยสาร มหกรรมวิทยาศาสตร์สัญจร และจัดกิจกรรม ที่เน้นการเสริมสร้างทักษะ กระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และสร้างเจตคติทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ กระตุ้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างแรงบันดาลใจให้ ประชาชนนำความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ ไปใช้ในการพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ และสามารถ ปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชนโดยเน้นวิทยาศาสตร์ ชุมชนให้ผู้ใช้บริการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การพัฒนาอาชีพ การรักษา สิ่งแวดล้อม และการป้องกันภัยพิบัติจากธรรมชาติในพื้นที่

๓) ส่งเสริม และสนับสนุน ภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์

๔) ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และกิจกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ให้มีรูปแบบและเนื้อหา ที่หลากหลาย สามารถปลูกฝังให้ผู้ใช้บริการมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และมีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์

๕) ส่งเสริม และสนับสนุนการผลิตและพัฒนานวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการ เพื่อเป็นฐานสู่การพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖) พัฒนาการบริหารจัดการและการให้บริการด้านวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

๗) จัดสร้าง และพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงวิชาการ แหล่งจุดประกายการพัฒนาอาชีพ และแหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น

๓. นโยบายด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน

๓.๑ การพัฒนา กศน.ตำบล/แขวง ให้เป็นศูนย์กลางการสร้างโอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชน

๑) จัดหาครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับ กศน.ตำบล/แขวง ให้ครบทุกแห่ง เพื่อสนับสนุนการบริหาร การจัดกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและทันเวลา

๒) จัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพและสาระที่หลากหลาย ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนสมรรถนะของตนเองและเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของชุมชน

๓) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเชิงรุกที่หลากหลาย ทันสมัย สร้างสรรค์ ต่อเนื่อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชน โดยจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกอาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การป้องกันภัยพิบัติ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างกระบวนการประชาธิปไตย การป้องกันภัยจากยาเสพติด การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการจัดการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ตามความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละชุมชน

๔) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมให้มีกลุ่มส่งเสริมการอ่านใน กศน.ตำบล/แขวง เพื่อพัฒนาเป็นชุมชนรักการอ่าน โดยใช้อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านเป็นกลไกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ ในชุมชน โดยดำเนินงานเป็นทีมร่วมกับครู กศน.ตำบล/แขวง

๕) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสภาพการรู้หนังสือและความต้องการทางการศึกษา และการเรียนรู้ของประชากรวัยแรงงาน ผู้พิการ และผู้สูงอายุ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัยและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นได้ทันความต้องการเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

๖) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย กศน.ตำบล/แขวง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประสานเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ การส่งต่อผู้เรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการให้บริการทางการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กศน.ตำบล/แขวง และจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ รวมทั้งให้นำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน กศน.ตำบล/แขวง อย่างต่อเนื่อง

๔) กำกับและติดตามให้ กศน.ตำบล/แขวง ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน กศน.ตำบล/แขวงอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

๑) จัดให้มี ๑ จังหวัด ๑ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดแสดงจำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชนอย่างเป็นระบบครบวงจร

๒) จัดให้มี ๑ อำเภอ ๑ ศูนย์อดหลักสูตรอาชีพ กศน. เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้อาชีพเพื่อการมีทำ ที่เป็นการจัดการศึกษาอาชีพแนวใหม่ เป็นการจัดการศึกษาที่สามารถสร้างอาชีพหลักที่มั่นคงให้กับผู้เรียน โดยสามารถสร้างรายได้ได้จริงทั้งในระหว่างเรียนและหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว และสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอาชีพ เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน

๓.๓ เสริมสร้างบ้านหนังสืออัจฉริยะและพัฒนานิสัยรักการอ่านของประชาชน

๑) ให้ กศน.ตำบล/แขวง ดำเนินการจัดหาหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดให้บริการกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ที่บ้านหนังสืออัจฉริยะหรือห้องสมุดประชาชนหมู่บ้าน/ชุมชน

๒) ให้ กศน.ตำบล/แขวง ดำเนินการจัดกิจกรรม และประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย โดยการส่งเสริมการอ่านให้เข้าถึงทุกครอบครัวในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ใช้บริการเกี่ยวกับระเบียบวินัยและข้อพึงปฏิบัติในการใช้บ้านหนังสือหรือห้องสมุดประชาชนหมู่บ้าน/ชุมชน การเคารพสิทธิผู้อื่น ตลอดจนการช่วยกันดูแลรักษาและพัฒนาบ้านหนังสือหรือห้องสมุดประชาชนหมู่บ้าน/ชุมชนให้เป็นบ้านหนังสือเสริมสร้างอัจฉริยภาพของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างยั่งยืน

๓) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านในฐานะที่เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการเสริมสร้างอัจฉริยภาพส่วนบุคคลและความเข้มแข็งของชุมชนและเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมบ้านหนังสืออัจฉริยะหรือห้องสมุดประชาชนหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานอย่างยั่งยืน ให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกระดับ

๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายทุกระดับ โดยจำแนกตามระดับความพร้อมในการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ให้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัย และสามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศ เพื่อประโยชน์ในการให้การส่งเสริมและสนับสนุนการ

ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของภาคีเครือข่าย

๒) พัฒนาบุคลากรภาคีเครือข่ายให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ

๓) ให้องค์กรและสถานศึกษา ประสานการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และภารกิจเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการเป็นกลไกสำคัญเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓.๕ อาสาสมัคร กศน.

๑) ส่งเสริมให้ผู้มีจิตอาสา ตลอดจนผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้าราชการบำนาญ เข้ามาเป็นอาสาสมัคร กศน. โดยเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน เป็นผู้สื่อสารข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและนำเสนอความต้องการการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชน โดยทำงานเป็นที่ร่วมกับครูในสังกัดสำนักงาน กศน.

๒) ส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้เป็นผู้จัด และผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ

๓) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่างๆ แก่อสาสมัคร กศน. เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓.๖ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชุมชน

๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนโดยใช้ กศน.ตำบล/แขวง ที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับองค์กรชุมชนอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

๒) ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยการจัดทำแผนชุมชน จัดเวทีชาวบ้าน การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน

๓) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการความรู้ในชุมชนให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรต่างๆ ของ กศน. โดยคำนึงถึงการประกอบอาชีพ และการมีงานทำของผู้เรียนที่แท้จริง เพื่อประโยชน์ในการมีงานทำและการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

๔) ส่งเสริมให้มีการขยายและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ชุมชนเพื่อการสืบสานและการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยให้มีการจัดทำและเผยแพร่สื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชน

๕) พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญองค์ความรู้ด้านต่างๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้ และนักจัดการความรู้ที่สำคัญของชุมชน

๔. นโยบายด้านการสนับสนุนโครงการพิเศษ

๔.๑ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑) ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือโครงการอันเกี่ยวเนื่องกับพระราชวงศ์ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและเกิดผลโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งระดับบุคคลและชุมชน

๒) จัดทำฐานข้อมูลโครงการและกิจกรรมของ กศน. ที่สนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผน การติดตามประเมินผลและการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๔) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ โครงการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงชายแดนของ ศฝช.

๑) พัฒนาศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ให้เป็นศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนต้นแบบด้านเกษตรกรรม

๒) มุ่งจัดและพัฒนาการศึกษาอาชีพ โดยใช้วิธีการหลากหลาย ใช้รูปแบบเชิงรุก เพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การจัดมหกรรมอาชีพ การประสานความร่วมมือกับเครือข่าย การจัดอบรมแกนนำด้านอาชีพ ที่เน้นเรื่องเกษตรธรรมชาติที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนชายแดน ให้แก่ประชาชนตามแนวชายแดน

๓) จัดและพัฒนา ศฝช. ให้เป็นศูนย์สาธิตการประกอบอาชีพ ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบการจัดกิจกรรมตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับประชาชนตามแนวชายแดนด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๔) ให้ ศฝช. ทุกแห่ง เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาบุคลากร และการเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตรธรรมชาติ โดยความร่วมมือระหว่าง สำนักงาน กศน. กับ มูลนิธิ MOA ไทย และ MOA International

๕) จัดระบบเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้อาชีพ ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเชื่อมโยงกับ กศน. ตำบล/แขวง ในพื้นที่

๔.๓ การส่งเสริมและจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

๑) จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การรู้หนังสือ ภาษาและวัฒนธรรมไทย และยกระดับการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยเฉพาะ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน คุณแม่วัยใส คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน ผู้สูงอายุ

กลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (คนต่างด้าวและผู้ไร้สัญชาติ) ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าในพื้นที่พักพิงชั่วคราว คนไทยในต่างประเทศ

๒) ศึกษา วิจัย พัฒนาและเผยแพร่รูปแบบการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวางและมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทอย่างต่อเนื่อง

๓) พัฒนาหลักสูตร สื่อ รูปแบบการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายพิเศษแต่ละกลุ่ม

๕. นโยบายด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๕.๑ พัฒนาสถานีวิทยุศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการออกอากาศให้กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้เป็นช่องทางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยขยายเครือข่ายการรับฟังให้สามารถรับฟังได้ทุกที่ ทุกเวลา ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

๕.๒ พัฒนาสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการออกอากาศให้กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้เป็นช่องทางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเพิ่มช่องทางให้สามารถรับชม ได้ทั้งระบบ Ku - Band และ C - Band และทางอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งจะรองรับการพัฒนาเป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสาธารณะ (Free ETV)

๕.๓ พัฒนารายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้เชื่อมโยงและตอบสนองต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนและกระจายโอกาสทางการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ทั่วประเทศ

๕.๔ เสริมสร้างโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร โดยจัดให้มีการผลิตรายการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ รายการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รายการติวเข้มเติมเต็มความรู้ ฯลฯ เผยแพร่ทางสถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทรูวิทัศน์ (ETV) และสถานีวิทยุโทรทัศน์สาธารณะ และทางอินเทอร์เน็ต

๕.๕ ผลิตและเผยแพร่สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายเพื่อคนพิการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลและการศึกษาตลอดชีวิต

๕.๖ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายให้สามารถผลิต เผยแพร่ร่วมพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๗ พัฒนาระบบการให้บริการสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ได้หลายช่องทาง ทั้งทางอินเทอร์เน็ต และรูปแบบอื่น ๆ เช่น Application บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และ Tablet, DVD,

CD, VCD และ MP3 เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกใช้บริการเพื่อเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ

๕.๘ สสำรวจ วิจัย และติดตามประเมินผลด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนางานให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและสามารถส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๖. นโยบายด้านการบริหารจัดการ

๖.๑ การพัฒนาบุคลากร

๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ เพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน กศน. ทุกระดับ ทุกประเภทให้มีความเป็นมืออาชีพในการดำเนินงานตอบสนองความต้องการทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน

๒) พัฒนาบุคลากรทุกระดับทุกประเภทให้มีสมรรถนะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนและระหว่างการดำรงตำแหน่งเพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานและบริหารจัดการการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) พัฒนาหัวหน้า กศน. ตำบล/แขวงให้มีสมรรถนะสูงขึ้นในการบริหารจัดการ กศน. ตำบล/แขวง และการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการเป็นนักจัดการความรู้และผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

๔) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ กศน. ตำบล/แขวง เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจของ กศน. ตำบล/แขวง อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) พัฒนาอาสาสมัคร กศน. ให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้จัด ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลากร รวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศในทุกระดับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน โดยจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และภาคีเครือข่ายในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง เช่น มหกรรมกีฬา กศน. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๘) ส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยเน้นการประเมินวิทยฐานะเชิงประจักษ์

๙) ให้มีการจัดทำโปรแกรมระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคล (DPIS) ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากรในสังกัด

๑๐) จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน กศน. สู่การเป็น “องค์กรแห่งศักดิ์ศรีและสุจริตธรรม” ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การจัดทำนวัตกรรมเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม การป้องกันการทุจริต และราชการใสสะอาด ของหน่วยงานและสถานศึกษา เพื่อให้ กศน.เป็น องค์กรแห่งศักดิ์ศรีและสุจริตธรรมที่ประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาและมีความไว้วางใจในการ ปฏิบัติงาน

๖.๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอัตรากำลัง

- ๑) เร่งผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการศึกษาตลอดชีวิต
- ๒) จัดทำแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและดำเนินการปรับปรุงสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ ให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา
- ๓) ระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ให้มีความพร้อมสำหรับดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน
- ๔) แสวงหาภาคีเครือข่ายในท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- ๕) บริหารอัตรากำลังที่มีอยู่ทั้งในส่วนที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

๖.๓ การพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูล

- ๑) วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการใช้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็น กลไกสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
- ๒) ส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ในหน่วยงานและสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้ง การศึกษาวิจัยเพื่อสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนและชุมชนพร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถเชิงการแข่งขันของหน่วยงานและ สถานศึกษาทั้งในระดับอาเซียนและระดับสากล
- ๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ทั่วประเทศอย่างเป็นระบบเพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือ สำคัญในการบริหาร และจัดบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมี ประสิทธิภาพ
- ๔) สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ “กศน.ยุคใหม่ ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ สากล” และสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของ กศน. ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษา อาชีพเพื่อการมีงานทำ เพื่อสร้างกระแสให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเห็นความสำคัญและ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของ กศน.ทั้งในฐานะผู้รับบริการ ผู้จัด ผู้ส่งเสริมและ ผู้สนับสนุนการดำเนินงานของ กศน.

๖.๔ การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

๑) สร้างกลไกการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เชื่อมโยงกับหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคี เครือข่ายทั้งระบบ

๒) ให้นำหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ พัฒนาระบบกลไก การกำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนโยบายสู่การปฏิบัติ ให้สามารถตอบสนองการดำเนินงาน ตามนโยบายในแต่ละเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) พัฒนากลไกการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติ ราชการประจำปีของหน่วยงาน สถานศึกษา เพื่อการรายงานผลตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติ ราชการประจำปี ของสำนักงาน กศน.ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร.กำหนด

๕) ให้มีการเชื่อมโยงระบบการนิเทศในทุกระดับ ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก องค์กร ตั้งแต่ส่วนกลาง ภูมิภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด อำเภอ/เขต และตำบล/แขวง เพื่อความเป็น เอกภาพในการใช้ข้อมูล และการพัฒนางานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย